

March 7, 1967

Communist Party of Czechoslovakia, Record of Conversation with Secretary and Member of the Politburo of the Central Committee of the Communist Party of Bolivia, Jorge Kolle, Prague

Citation:

"Communist Party of Czechoslovakia, Record of Conversation with Secretary and Member of the Politburo of the Central Committee of the Communist Party of Bolivia, Jorge Kolle, Prague", March 7, 1967, Wilson Center Digital Archive, Inv.č. 94, ka. 74, Komunistická strana Československa, Ústřední výbor, Kancelár

✓

1, tajemníka ÚV
KSC

✓

Antonína Novotného-II.

C

✓

, Národní archiv, Prahu. Obtained by Thomas Field with help from Vlasta Me

✓

s

✓

t

✓

a

✓

nkova

✓

; translated by Jiri Macek. <https://digitalarchive.umd.edu/document/123808>

Summary:

PCB Politburo member Jorge Kolle Cueto asks on 7 March 1967 to inform the Czechoslovak Communist Party, "on behalf of the CC of the Bolivian CP," regarding "the situation in Bolivia... and his recent meeting with Fidel Castro." After four pages of discussion regarding the depressing internal political situation under 1964 coup leader, General René Barrientos, Kolle announced that "the party must necessarily prepare for the possibility of armed struggle in order to participate in the attempt to overthrow the current regime together with other leftist forces."

Original Language:

Czech

Contents:

Original Scan

Translation - English

STÁTNÍ ÚSTŘEDNÍ ARCHIV v Praze
ZRUŠEN STUPĚŇ UTAJENÍ
Důvod: 490/2000-234/PO
18.8.03
PhDr. Alena Nosková
Podpis

1639/9

P Ř Í S N Ě T A J N Ě !Záznam o rozhovoru s tajemníkem a členem PB ÚV KS Bolívie Jorge Kollem

S.Kolle projížděl Prahou po předchozí návštěvě Havany a Moskvy. Za pobytu v ČSSR se podrobil lékařské prohlídce a byl pro něj připraven kratší studijní pobyt, zaměřený na otázky souvisící s úlohou a postavením strany při zavádění nové soustavy řízení. V rámci tohoto programu navštívil Jihočeský kraj. V rozhovoru s pracovníky mezinárodního oddělení sdělil následující:

Z pověření ÚV KS Bolívie měl využít pobytu v ČSSR k tomu, aby informoval o situaci v Bolívii i o situaci v KS Bolívie a perspektivách vývoje. KSB vychází z toho, že po přerušení diplomatických styků mezi Bolívií a ČSSR se možnost přímého informování podstatně zmenšila a považuje za nutno informovat o některých nových jevech v politickém životě země. S.Kolle rovněž informoval o svém nedávném rozhovoru s Fidelem Castrem.

K situaci v zemi

Vývoj v posledních letech byl ve znamení zesíleného nástupu reakce, což se projevovalo již za vlády presidenta Paz Estensora a vládní strany MNR (Movimiento Nacional Revolucionario). Paz Estensoro a jeho vláda byli nakonec svrženi vojenským pučem, řízeným gen.Barrientosem a gen.Ovando. Gen.Barrientos byl poté ve volbách zvolen presidentem republiky. Hlavní oporou jeho vlády je především armáda a několik tradičních pravicových minoritních stran, jejichž účast ve vládě a parlamentu je důležitá především proto, že dává současnému režimu zdání illegality.

KSB charakterizuje současnou vládu jako pravicový, vojensko-klerikální režim. Jeho současný charakter je v přímém souladu s politickými silami, které se o jeho vytvoření přičinily. I když původní inspirace na svržení Paz Estensorovy vlády vyšla z Pentagonu, hlavními silami, které tento plán dále rozvíjely přímo v zemi a které jej také uskutečnily, byla armáda, církev a tradiční bolivijská reakce. Proto také první opatření Barrientosovy vlády byla namířena proti silnému odborovému hnutí a jednotné ústředně COB. Hlavní úder

1639

- 2 -

byl namířen proti nejsilnějším a nejbojovnějším odborovým svazům - proti horníkům. Nejdříve byl zrušen statut odborových svazů jako právnických osob, poté byly blokovány jejich fondy a nakonec byla řada odborových předáků uvězněna nebo deportována. Když tato opatření nestačila, nasadila vláda proti některým hornickým centrům armádu a dokonce i letectvo (v březnu a září 1965).

I když současný režim formálně zachovává legalitu politických stran, všechny levicové strany pracují v ilegalitě. A to nejen KSB, ale i levicová PRIN (Partido Revolucionario de Izquierda Nacional). Obdobně působí i levice bývalé vládní strany MNR. KSB se v současné době soustřeďuje především na dosažení jednoty levicových sil, a to jak jednoty v místním měřítku, pokud jde o organizování společných akcí, ale udržuje i dobré styky s PRIN a levicí MNR na úrovni národních vedení. Do popředí vystupuje zejména otázka jednoty odborového hnutí, a to proto, že do země začínají aktivně pronikat různé pravicové mezinárodní odborové centrály.

Politická situace v zemi je dosti spletitá a labilní. Tato nestálost režimu vyplývá především z nejednotného postoje armády, jejíž jedna část sice podporuje současného presidenta Barrientose, ale druhá část je pod silným vlivem vrchního velitele armády generála Ovando. Generál Ovando je znám jako pravicový nacionalista a na rozdíl od gen.Barrientose, který se orientuje na USA, vyhledává především v západoevropských zemích. Udržuje úzké kontakty s NSR, podle některých zpráv mu byly přislíbeny i úvěry z Francie a Švýcarska. Těchto úvěrů má být využito k budování základních průmyslových odvětví, především k těžbě a zpracování rud a barevných kovů. Existence pravicových stran ve vládě nemůže zlepšit její postavení, protože jde o malé strany, které neměly a nemají masový vliv v zemi. Za současného stavu má bolivijská reakce před sebou dvě možné varianty - buď odstraní gen.Barrientose palácovým převratem a na jeho místo nastoupí gen.Ovando, anebo ponechá gen.Barrientose na presidentském úřadě ještě určitou dobu, až se vláda zkompromituje ještě více, a potom ho vystřídal gen. Ovando v "regulérních" volbách.

1639

- 3 -

V zemi je nyní cítit určitý vzestup masového hnutí a lze předpokládat, že v březnu a dubnu 1967 dojde k vážným střetnutím mezi odborovými organizacemi a vládou. Hlavní odborové svazy mají připravenou řadu požadavků pracujících, jak mzdových, tak i jiných, a tyto požadavky se mají stát hlavní základnou, o kterou se bude opírat boj levicových sil proti vládě. Strana má především zájem, aby při rozvinutí všech těchto akcí se udržela jednota odborů i jednota všech levicových sil. Současně s tím se strana připravuje i na možnost ozbrojených střetnutí s vládou a na možnost ozbrojeného boje v zemi. Přitom by šlo zejména o kombinování politického boje mas s ozbrojeným bojem partyzánských skupin a tímto směrem se orientuje i PRIN a levice MNR. Vláda, která předpokládá, že dojde k tomuto střetnutí, již rozvinula kampaň o tom, že se připravuje společné spiknutí komunistů a MNR a v minulých dnech již bylo asi 40 osob zatčeno.

K situaci v KSB

V současné době strana dosud prodělává určitou vnitřní krizi v důsledku činnosti frakční skupiny, která byla již před několika lety vyloučena ze strany. Tuto frakční skupinu tvořili 4 členové ÚV a skupina měla určité pozice v některých mládežnických organizacích i v oblastních výborech strany. V 6 z 15 oblastních výborů působili stoupenci frakční skupiny a ve 4 výborech měl ÚV KSB dokonce menšinu. Činnost frakční skupiny a její vystoupení byly zpočátku podporovány kubánskými soudruhy. Později tato podpora ustala a frakční skupina dostávala stále více pročínský charakter. Dnes je již jasně prokázáno, že skupina je financována z Číny a že i nadále s KS Číny udržuje styky.

V zahraničí byl význam a vliv frakční skupiny mnohdy přeceňován, některé BS se dokonce domnívaly, že vliv frakční skupiny je větší nežli vliv strany samé a že dokonce frakce zcela ve straně převládla.

1639

- 4 -

Proti působení frakční skupiny byl veden boj nejdříve mezi členy strany a poté především v masových organizacích. Spolu s rozsáhlou vysvětlovací a ideologickou kampaní strana přikročila i k organizačním opatřením. Byla zahájena kampaň výměny stranických průkazů tak, aby bylo zcela jasné a zřejmé, kdo ze členů podporuje linii strany a kdo frakční skupiny. Kampaň byla zahájena pouze s 950 členy, nyní má strana již 4000 členů a předpokládá se, že po ukončení kampaň bude mít strana asi 8000 členů. Postavení frakční skupiny v hornických odborech se značně zhoršilo smrtí Escobara, který jako dlouholetý a uznávaný hornický předák ovlivňoval několik odborových svazů. Dnes již nemá frakční skupina ve vedení odborových svazů ani jednoho ze svých členů, i když určitý vliv v odborových svazech si i nadále udržuje. Na úrovni základních a místních organizací je vliv frakční skupiny již dnes prakticky zlomen. Vzhledem k jejich finančním možnostem však nelze zabránit tomu, aby nevydávala svůj vlastní časopis a o jejich činnosti se poměrně dost ví i proto, že většina buržoazních listů jim poměrně ochotně uveřejňuje jejich články, zejména ty, které útočí na KSB.

K zaktivizování frakční skupiny přispěla i celková situace a existující rozpory v MKH. Pro tyto rozpory strana i komunisté ztráceli prestiž a mezi lidovými masami se rozšířil určitý pocit nejistoty a váhání. KSB plně podporuje linii MKH, odsuzuje politiku KS Číny a je i proti vytváření jakéhokoliv seskupení stran v rámci MKH. Pokud jde o taktiku ve vlastní zemi, strana důsledně přihlíží ke všem specifickým zvláštnostem bolivijského vývoje a hodlá postupovat v souladu s těmito momenty. Na prvním místě to je vysoký stupeň bojovnosti bolivijského lidu a dělnické třídy. Bolívie nezná ve své historii případ, kdy by se některá politická krize řešila ústavní, politickou cestou, naopak Bolívie má v Latinské Americe přímát jako země, ve které došlo k největšímu počtu vojenských převratů a povstání.

1639

- 5 -

V této souvislosti s.Kolle poznamenal, že v Bolívii je mnohem snadnější uchopit moc, než ji udržet. K možnostem aktivního vojenského vystoupení přispívá i to, že rolníci jsou od buržoazně demokratické revoluce z roku 1950 ozbrojeni a organizováni v rolnických milicích. Rozhodující vliv na venkově si však i nadále uchovává bývalá vládní strana MNR a částečně i PRIN. KSB má určitý vliv v rolnickém hnutí pouze v některých oblastech země. Vliv MNR v rolnickém hnutí vyplývá především z toho, že tato strana dala rolníkům po revoluci v roce 1950 řadu výhod a vymožeností a zajistila si, i korupcí, podporu hlavních rolnických předáků. Vzhledem k tomu, že současný režim se snaží tyto výhody odbourat, jsou možnosti ozbrojeného rolnického povstání neustále latentní.

Vzhledem k této situaci v zemi se strana nutně musí připravit na možnost ozbrojeného boje, aby se mohla podílet na pokusu o svržení současného režimu spolu s ostatními levicovými silami. Výcvik bolivijských soudruhů se provádí jak na Kubě, tak v SSSR. Strana má zájem na tom, aby ozbrojený boj v Bolívii nebyl řízen pročínsky orientovanými osobami anebo lidmi, kteří zaujímají neutralistické pozice. O všech přípravách na ozbrojený boj se jedná ve vedení strany velmi uvážlivě, strana nemíní podniknout ukvapené kroky, nechce v žádném případě, aby se opakovala obdobná situace, k jaké došlo ve Venezuele a Guatemale. Dosud není rozhodnuto, zda se vedení ozbrojeného boje zúčastní přímo členové ÚV a kteří, anebo zda těmito úkoly budou pověřeni jiní soudruzi. Na ozbrojené vystoupení proti Barrientosově vládě se připravují i jiné skupiny, s.Kolle však neubáděl blíže, které. Pouze poznamenal, že zahájení ozbrojených akcí v Bolívii je rovněž v souladu s kontinentální koncepcí kubánských soudruhů, kteří se domnívají, že vznik dalších revolučních ohnisek v LA by zmenšil tlak USA na Kubu.

Ze způsobu, jakým s.Kolle hovořil o přípravách na zahájení ozbrojeného boje, lze usoudit, že k těmto akcím by mohlo dojít v první polovině 1967. O těchto přípravách informovala KSB pouze KSSS a naši stranu.

1639

- 6 -

Zdá se, že většina plánů byla vypracována na Kubě a že o celé akci jsou od počátku rovněž informováni sovětsí soudruzi.

Informace o rozhovoru s Fidelem Castrem

Závěrem s.Kolle informoval o svém nedávném rozhovoru s Fidelem Castrem a o některých jeho názorech na otázky světové politiky i na poměry v Latinské Americe.

Současnou politiku KS Číny charakterizoval prý F.Castro jako fašistickou a současně dodal, že i SSSR dělá chyby. Zejména v otázce Vietnamu je cítit u SSSR a ostatních socialistických zemí určité váhání i možnost určitého ústupu před imperialisty. Rozpory v mezinárodním komunistickém hnutí a sovětsko-čínská polemika pak imperialistům umožňují, aby dělali, co chtějí, a beztrestně napadali jednu ze socialistických zemí, aniž se jim dostane patřičné odplaty. Fidel Castro přitom vyjádřil obavy, aby za existujících podmínek nestihl stejný osud i Kubu. Proto Kuba musí neustále zvyšovat svůj obranný potenciál, poněvadž musí spoléhat pouze na své vlastní síly. To má svůj odraz v celkové hospodářské situaci země, ve výživě obyvatel atd. I když rčení, že "kanóny ujídají máslo" vzniklo za jiné situace, dává dnes Kuba přednost tomu, aby měla kanóny, než aby měla máslo. F.Castro prý přímo uvedl, že vzhledem k tomu, že Kuba není členem Varšavského paktu, není ani pod ochranou sovětských raket a že si nejsou jisti tím, zda by socialistický tábor riskoval třetí světovou válku kvůli Kubě.

Podle F.Castra socialistické země dávají přednost svým vlastním národním zájmům před zájmy internacionálními a jako příklad uváděl navázání diplomatických styků mezi Rumunskem a NSR, zatímco Kuba tyto styky přerušila, i když by potřebovala hospodářské styky s NSR pro svůj průmyslový rozvoj. V této souvislosti rovněž uváděl, že socialistické země udržují nebo navazují diplomatické styky s latinskoamerickými vládami, které potlačují ozbrojené revoluční hnutí ve vlastních zemích (Kolumbie, Venezuela), anebo poskytují hospodářskou pomoc a úvěry buržoazním protilidovým vládám (Chile) a tím pomáhají

1639

- 7 -

oběma udržovat jejich politický prestiž a dezorientují lidové a revoluční síly. K tomuto s.Kolle dodal, že pouze reprodukuje Fidelovy názory a že z uvedeného je zřejmé, že Fidel nechápe základní otázky mírového soužití.

K eventuální schůzce latinskoamerických komunistických stran se prý Fidel Castro vyjadřoval dosti skepticky a uváděl, že tato schůzka by nenapomohla k odstranění existujících rozporů, ale naopak, že by je pouze prohloubila a došlo by k ještě většímu narušení jednoty. Závěry konference latinskoamerických KS z prosince 1964 Kuba prý splnila, zatímco mnoho stran nesplnilo nic. Kuba je pro respektování základních norem vztahů mezi stranami v Latinské Americe, ale současně bude i nadále udržovat styky se všemi revolučními silami, především s těmi, které jsou vedeny upřímnou snahou uskutečnit revoluci ve vlastní zemi.

x

I když je obtížné posoudit možné perspektivy ozbrojeného boje v Bolívii, přesto existují určité okolnosti, které je nutno vzít v úvahu. Vzhledem ke geografickému postavení Bolívie je velmi nepravděpodobné, že by zde mohlo za současných poměrů v Latinské Americe zvítězit revoluční hnutí, aniž by bylo rychle likvidováno za pomoci intervence některé sousední země. Vláda gen. Barrientose udržuje velmi úzké kontakty s armádami sousední Argentiny a Peru, jejichž vojenská pomoc v případě ohrožení dosavadního režimu může sehrát významnou úlohu.

KS Bolívie se orientovala na eventuální možnost zahájení ozbrojeného boje již před několika lety. V té době byla celá akce připravována v těsné spolupráci s kubánskými soudruhy. Akce byla odhalena a likvidována vládou MNR. Jak KS Argentiny, tak i KS Chile se v té době stavěly dosti skepticky k těmto plánům. Jak předseda KS Argentiny s.Codovilla, tak i gen.tajemník KS Chile s.Corvalán tehdy osobně upozorňovali s.Monjeho (gen.tajemník KSB) na nereálnost podobných plánů.

Za současné situace lze předpokládat, že KSB je schopna se zúčastnit vlastními silami určité širší ozbrojené akce proti vládě, avšak je dosti nepravděpodobné, že toto hnutí by bylo úspěšné a zejména že by se mohlo udržet u moci.

1639/9

7 March 1967

TOP SECRET!

[Communist Party of Czechoslovakia]

Record of Conversation with secretary and member of the Politboro of the Bolivian CP
[Communist Party] CC [Central Committee] Jorge Kolle
[Prague, Czechoslovakia]

Cde. [Comrade] Kolle passed through Prague after previously visiting Havana and Moscow. During his stay in the ČSSR for undergoing a medical examination, he prepared for a shorter study period to deliberate on the issues related to the role and status of the parties in the implementation of a new control system. Under this program, he visited the South Bohemian Region. In a conversation with the international staff, he reported the following:

On behalf of the CC of the Bolivian CP, he would take advantage of his stay in the ČSSR to report on the situation in Bolivia and the situation and future prospects of the Bolivian CP. The PCB assumes that after the break in relations between Bolivia and the ČSSR, and the possibility of direct information greatly diminished, it is necessary to inform you about some new phenomena in the political life of the country. Cde. Kolle also reported on his recent meeting with Fidel Castro

[Four pages of discussion follows regarding the internal situation in Bolivia.]

The Situation in the PCB

[...]Given the situation in the country, the party must necessarily prepare for the possibility of armed struggle in order to participate in the attempt to overthrow the current regime together with other leftist forces. Training of Bolivian comrades is done both in Cuba and in the USSR. The party has an interest in ensuring that the armed struggle in Bolivia is not controlled by the pro-Chinese oriented individuals, or people who occupy a neutral position. Regarding the preparations for armed struggle, the party leadership acts very judiciously; the party does not want to take hasty action, and it does not under any circumstances want to repeat a similar situation as to what occurred in Venezuela and Guatemala. It is not yet decided whether members of the CC will participate directly in leading the armed struggle, or if such tasks will be entrusted to other comrades. Other groups are preparing for armed struggle against the Barrientos government, but cde. Kolle did not comment further on that. He merely remarked that the initiation of armed action in Bolivia is also in line with the continental concept of the Cuban comrades, who believe that the emergence of other revolutionary outbreaks in LA would reduce the pressure on Cuba.

From the way cde. Kolle spoke about preparations for the launch of armed struggle, it can be concluded that these actions could occur during the first half of 1967. The PCB has only informed the CPSU [Communist Party of the Soviet Union] and our party of these preparations. It seems that most of the plans have been drawn up in Cuba and that the Soviet comrades were also informed of the entire event from the outset.

Information on his meeting with Fidel Castro

In conclusion, cde. Kolle reported on his recent meeting with Fidel Castro and about some of his views on world affairs and the situation in Latin America.

F. Castro characterized the current policy of the Chinese CP as fascistic while adding that the USSR makes mistakes as well. In particular, he felt that in Vietnam there is some hesitation and the possibility of retreat in confronting the imperialists on the part of the USSR and certain other socialist countries. Contradictions in the international communist movement and the Sino-Soviet controversy allows the imperialists to do what they want with impunity and attack one of the socialist countries without receiving proper retribution. Nonetheless, Fidel Castro expressed concern that under existing conditions Cuba would also share the same fate. Cuba must therefore continue to increase its defensive capabilities, because it must rely only on its own forces. This is reflected in the country's overall economic situation, its feeding of the population, etc. While the adage goes 'guns eat away butter' was coined for a different situation, in Cuba today we prefer to have guns than to have butter. F. Castro stated directly that, due to the fact that Cuba is not a member of the Warsaw Pact, it is neither under the protection of Soviet missiles nor are they sure whether the socialist camp would risk World War III over Cuba.

According to F. Castro, socialist countries prefer their own national interests to the interest of internationalism, and he provided the example of the establishment of diplomatic relations between Romania and the FRG [Federal Republic of Germany], while Cuba broke off these contacts even though it needed economic relations with the FRG for industrial development. In another context he also mentioned that socialist countries are maintaining diplomatic relations with Latin American governments that suppress the armed revolutionary movement in their own countries (Colombia, Venezuela) or providing economic aid and loans to anti-popular bourgeois governments (Chile) thereby helping them maintain their political prestige and disorientation of the popular and revolutionary forces. To this Kolle added that he was merely relaying Fidel's opinions and that the foregoing makes clear that Fidel does not understand the basic tenets of peaceful coexistence.

As to the eventual meeting of Latin American Communist Parties, Fidel Castro expressed a rather dubious statement that the meeting would help to remove existing inconsistencies, but on the contrary it would only deepen them and give rise to even greater disunity. The results of the conference of Latin American CPs in December 1964 in Cuba was said to have accomplished nothing. Cuba is respecting the basic norms of relations between the parties in Latin America, but will continue to maintain contact with all the revolutionary forces, especially those who are led by a sincere desire to make revolution in their own countries.

x

Although it is difficult to assess the potential prospects for armed struggle in Bolivia, there are still certain circumstances which must be taken into account. Due to Bolivia's geographical position, it is very unlikely that under the current situation in Latin America a revolutionary movement could win before being rapidly liquidated with the help of some form of intervention by neighboring countries. The Barrientos government maintains very close contacts with neighboring armies in Argentina and Peru, whose military assistance in the case of threats to the current regime may play an important role.

The Bolivian CP focused on the eventual possibility of launching armed struggle a few years ago. At that time, the project was prepared in close collaboration with the Cuban comrades. The event was discovered and liquidated by the MNR government. At that time, the Argentine CP and the Chilean CP stood quite skeptical about the plans. The chairman of the Argentine CP, cde. Codovilla, and the Gen. Sec. of the Chilean CP, cde. Corvalán, had personally warned cde. Monje (Gen. Sec. of the Bolivian CP) of the unreality of plans like this.

In the current situation we can assume that the PCB is able to take wider armed action on their own against the government, but it is quite unlikely that this movement would be successful, and in particular that it could stay in power.